

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Semel in morte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

reservatam, est concessa cum hac formula *ut absolvat intra ipsum Sacramentum penitentiae*, vel sub hac, *in foro Sacramentali*, tunc certe invalide conferretur absolutio- nem extra, ut ex se patet.

4. Sed ecce difficultas in casu nostrae bullae. Quandoquidem in ipsa dicitur, ut confessarius solum absol- vat pro foro interno, quæro, an hæc clausula velit, ab- solutionem excommunicationis, vi bullæ dandam esse intra confessionem Sacramentalem ita necessario, ut ex- tra, invalide conferatur.

Respondeo, non ita esse intelligendum. Quare vali- da erit absolutio excommunicationis vi bullæ collata extra Sacramentum penitentiae. Ratio est, quia illud *in foro interno*, quod requirit bulla, significat, absolutio- nem valere, quoad forum conscientiae, & coram Deo, non autem significat, debere absolutionem dari in foro Sacramentali, ut late videri poterit apud Sanchez, l. 8. *matr. d. 16. num. 11. & d. 30. n. 1. & Suarez, tom. 4. de relig. l. 9. cap. 2. n. 17.*

CAPUT XII.

De sexto Bullæ Privilegio, hoc est, de indulgentia quæ in hac clausula undecima conceditur, semel in vita, & semel in morte.

§. I. Semel in vita.

1. **T**ertio Præaxis accipiendæ, sive acquirendæ hujus Indulgentiæ, (quæ semel tantum, anno bullæ durante, acquiritur, sed iterum eodem anno cum se- cunda bulla, non vero tertio cum tertia) est, ut confessarius ab aliquo ordinario modo dicto approbatus, ele- ctus à penitente habente bullam, die quocunque quem ipse penitens voluerit, confessionem penitentis audiat, illumque à peccatis absolvat, & indulgentiam hanc ipsi immediate post absolutionem applicet. Ita Mendo *d. 27. de Bull. cap. 2. num. 18.* dicendo hæc vel similia verba. *Ego tibi applico Indulgentiam plenariam, quam ex Bulla tibi concedit Summus Pontifex in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.* Potest etiam applicare in ipsa ab- solutione, hoc est per ipsa verba absolutionis Sacra- mentalis habens intentionem absolvendis Penitentem à culpis, & à penis. Ita Suar, *tom. 4. in 3. p. d. 50. sect. 1. num. 8.*

2. Dixi (*tutior*) nam in collatione hujus indulgentiæ duo sunt, de quibus Doctores non conveniunt, ut mox videbitur, at sub prædicta praxi conveniunt omnes.

Primo igitur non conveniunt, an hæc applicatio requiratur fieri in ipso Sacramento penitentiae, an possit etiam extra, hoc est, quamvis penitens non con- fiteatur.

Respondeo, Requiritur actualis confessio, docet Trullench. in *Bull. l. 1. §. 7. d. 19. n. 4.* nisi forte, ob piam in- terpretationem de voluntate Pontificis, aliud præsume- retur, quando Penitens incidit in phrænesim, vel mor- bum, qui ipsi impediatur usum rationis: Ratio autem quod requiratur per se confessio est, inquit, quia Ponti- fex sic omnino disponit copulative. *Vi possit habens bul- lam eligere confessarium, & à quo indulgentiam obtineat.* Ita etiam tenet Galleg. *claus. 9. dub. 109.* dicens, esse leve fundamentum eorum, qui non requirunt.

At plures, inter quos est Suarez & Fillius, eos- que citans Diana *p. 1. r. 11. ref. 105.* docent, satis esse con- tritionem. Unde addunt, si penitens nullo mortali grave- tur, nullam requiri tunc confessionem, sed posse in eo ca- su confessarium sine alio requisito applicare Indulgentiam. Ratio est, (aiunt) quia Pontifex tunc requirit con- fessionem, quando dando necessario est simul, & copula- tive absolutio cum Indulgentia, quod evenit, quando

Penitens non est in statu gratiæ, non vero quando dis- junctivè sola indulgentia concedenda est, quod evenit, quando penitens peccato lethali caret, atque adeo in gratiæ statu versatur.

4. Utraque sententia est probabilis, quia utrumque sensum Bullæ verba habere possunt, sed, ut liquet ex se, prior est tutior: unde & tutius erit, penitentem debere esse præsentem; nam si non esset necessaria aqualis con- fessio, profecto hæc Indulgentia, (ut notat Bardi *de bull. p. 2. tr. 4. c. 5. sect. 4. n. 15.*) applicari absenti posset.

5. Secundo non conveniunt Doctores, an confessa- rius debeat esse approbatus ab Ordinario, an satis sit, si sit purus Sacerdos: Respondeo. Certe si applicatio hæc debeat necessario fieri sub actuali confessione, approba- tio in confessario requiritur, saltem quando penitens debet absolvi à mortalibus, secus, satis fortasse erit pu- rus Sacerdos, quia ubi nulla, vel solum venialium con- fessio exhibenda est, non est necessaria approbatio.

6. Sed jam vides, sicuti in doctrina n. 3. præcedentis, requirente confessionem, prior sententia tutior sit, ita & hic, esse tutius, requiri approbationem.

7. Illud certe nullo modo est sustinendum, quia suffi- cere quencunque Clericam, vel Laicum, vel seipsum, si alius desit, nullo, inquam, modo, quia in hac indulgentia acquirenda in vita (nam alia erit ratio de acquirenda in morte, ut mox §. sequenti dicitur) clare Pontifex re- quirat confessarium, vel saltem Sacerdotem, & quidem distinctum, seu alium ab ipso Penitente.

§. II. Indulgentia semel in morte.

1. **P**raxi acquirendæ hujus Indulgentiæ, & quidem Plenariæ, partim est similis, partim dissimilis præcedente, quæ acquiritur in vita. Nam aliud est dicen- dum si quis moriatur ex morte non repentina, sed cum spatio alicujus usus rationis, aliud, si repentina, sine ullo spatio.

2. Si prius, id est, si quis constitutus in articulo mor- tis, vel in ejus periculo, (id quod late explicui *lib. 5. de penit. tr. de casibus reserv. c. 12. §. 2. d. n. 37.* quoque breviter est illud, quando quis in magna versatur proximæ mor- tis probabilitate.) Si quis, inquam, ita constitutus confi- teri potest, confiteatur, & tunc confessarius illum absol- vat, simulque impertiatur Indulgentiam, similibus ver- bis, quibus usus est supra §. præced. n. 1. in vita. Ego tibi applico, &c.

3. Si posterius, id est si à repentina morte invadatur nec possit habere confessarium, sive ob absentiam Sacer- dotum, sive ob aliam causam, nec fuerit negligens ad agendam penitentiam de suis peccatis ob fiduciam hujus indulgentiæ, ipse moribundus, si sit contritus, vel si nullo gravetur mortali peccato, ex se, sine alterius mi- nisterio, seu alterius applicatione, & sine alia oratione sibi Indulgentiam plenariam applicet, seu acquirere in- tendat, nam tunc illam consequetur.

4. Hoc privilegium non est in clausula hac undeci- ma, quam præ manibus habemus, sed infra, hic tamen illud ponimus ob doctrinæ conjunctionem. Verba Pon- tificis hæc sunt.

Item si dicto anno durante, contingat per repentinam mortem, vel confessariorum absentiam sine confes- sione decedere, modo contriti decesserint (*intellige mo- do in gratia decesserint: nam cum Bardi l. c. n. 29. non puto habenti solum Venialia opus esse de his confiteri*) & prius statuto tempore conf. ssi fuerint, neque hujus confessionis fiducia negligentes fuerint, Plena- riam, ut supra, consequantur.

5. His habitis. Inquires primo. Si quis semel in peri- culo dicto acquisierit indulgentiam, potestne in alio pe- riculo ejusdem anni, servatis dictis conditionibus, ite- rum acquirere.

Respondeo, non posse, quia jam hoc privilegium ha- buit suum effectum, ergo redire sine nova concessione

non potest, nam propterea cum secunda Bulla potest iterum eodem anno, quia id de novo concessit Pontifex, licet non tertio cum tertia.

6. Inquires secundò an, si sic applicet confessorius, si morieris, concedo tibi, seu applico hanc indulgentiam, si non morieris non applico. An inquam, si Pœnitens convalescat, redeunte deinde periculo alterius infirmitatis, vel eadem recuperante, possit lucrari dictam indulgentiam ex eo, quia Privilegium non habuit effectum in illa prædicta priore conditionata applicatione.

Respondet posse pugnare *Dian. p. 1. r. 11. ref. 106.* quem sequutus est *Galleg. claus. 9. disp. 107.* Innuitur autem uterque in quodam testimonio Commissarii, quod super hac re se habere, dicit. Sed negat *Trullen. de bull. l. 1. §. 7. c. 2. d. 19. n. 8.* cum aliis, & merito. Nam cum hanc Indulgentiæ suspensionem non concedat Pontifex, non est audacter pronunciandum, ea te uti, posse. Nec testimonium illud commissarii obstat, nam tanta commissarii potestas nullibi legitur, ut in *Stat. Bardi p. 2. tract. 4. c. 5. §. 4. num. 27.*

7. Inquires tertio, Si confessorius accedens ad proxime moriturum, qui bullam sumpsit, invenit illum sensibus destitutum, itaut confiteri nequeat, potestne ipsi confessorius, seu Sacerdos applicare indulgentiam hanc, cum tunc non prosit concessio Pontificis dicta num. 4. quia jam est præsens confessorius.

Respondet. In nostra, & aliorum sententia, quos adducit *Diana l. c. ref. 108.* poterit tunc Sacerdos absolvere hunc sub conditione illa, quam explicavimus in *methodo Confessionis l. 1. c. 10. a. n. 4.* & deinde indulgentiam poterit applicare modo dicto. In sententia iterum eorum, qui dicunt, hanc, qui non petit confessionem, non debere absolvi; poterit etiam ei indulgentia applicari à dicto præsentis Sacerdote, saltem ex præsumpta Pontificis voluntate, ut in simili esse probabile, diximus §. *præced. n. 2. c. 4.* Et quia fortasse erit contritus, seu alias in statu gratiæ, fructum indulgentiæ lucrari poterit. Ita *Acosta, & Rodriq. cum Diana l. c.*

8. Inquires quarto, occasione illius, quod modo dictum est n. 3. (sibi indulgentiam applicet, seu acquirere intendat, &c.) inquires, inquam, an ut indulgentia quælibet, adeoque hæc ex Bulla Cruciatæ acquiratur, necessarium sit, ut illam quis intendat acquirere, an satis sit, ut faciat opus iunctum à Pontifice, cum circumstantiis ab eodem requisitis licet non intendat, imò nec sciat, tali operi esse annexam indulgentiam, loquimur autem, ut ex se patet, quando concedens indulgentiam scientiam illam, vel intentionem, vel simile quid non requirit, sed ab illa præscindit.

9. Respondet. Duplex est sententia. *Rodriq. in Bull. §. 8. n. 9.* & *Trullen. in bull. l. 1. §. 6. dub. 2. n. 5.* aiunt nisi quis sciat, intendatque, sane non lucrari indulgentiam. Ratio hujus sententiæ esse potest, quia indulgentia est per modum privilegii, quod ignorantia non acquiritur, sed requiritur scientia, & voluntaria privilegii acceptatio.

10. At *Portella, in add. ad dub. Reg. V. indulgentia*, dicens, se hanc sententiam accepisse à Ludovico Molina, & *Josephus de Augustino*, aiunt, etiam si quis nesciat, sed requisita tamen ad indulgentiam ponat, illam acquirere. Ratio est (inquit de Augustino) quia, vel talis scientia, ut vult *Joseph de August. in brevi notitia rit. de indulgentia n. ult.* & intentio non est necessaria, siquidem non ponitur in tenore concessionis, ut supponimus, vel si est necessaria, semper adest implicita intentio, qua quilibet homo, dum bene operatur, vult acquirere totum fructum, quem potest ex illo bono opere, & ex ejus annexis.

11. Confirmat primò *Portella* ex exemplo satisfactionis ex opere operantis: licet enim quis nesciat, nec explicite intendat per suum opus bonum v. g. per suum jejunium satisfieri peccatis, quas debet ex suis peccatis, tamen accipit satisfactionem annexam tali operi. Ergo

eodem modo, elevato tali opere ad imperium rationis satisfactionis ex opere operato, quod sit in iudicium auctoritate Pontificis, qui habet ad id potestatem potestatis, quis absque scientia, & consequenter absque intentione obtinere totum ejus fructum.

12. Confirmat secundò *Delugo de penit. d. 27. num. 8.* quia fructus suffragii mihi ab alio applicati, v. g. jejunii fructus, quem mihi applicat meus amicus pro me peccatis, imò, & fructus Sacrificii Missæ, quem mihi se habet est quidem ex opere operato) applicat aliquis Sacerdos pro me Missas celebrans, mihi applicatur, tamen nihil ego sciam vel intendam. Ergo cur non idem dicendum, si mihi indulgentiæ fructum ipse Pontifex applicet, me nihil sciente, vel intendente? Cur enim Christi satisfactio applicata per Sacrificium Missæ, prodest mihi nihil scienti, & prodest non poterit eadem satisfactio per potestatem Pontificis applicata.

13. Confirmo ego tertio, quia de facto Pontifex, quando solet concedere, & in hac nostra bulla ut, videmus n. 4. concedit moribundo à se scriptis destinato indulgentiam Plenariam, & tamen tunc ille nihil advertit, nihilque potest intendere.

14. Ad rationem *Rodriquez, & Trullen.* respondet *Delugo, l. c.* Indulgentiam non esse privilegium, quod debeat executioni mandari per ipsum privilegium, sed potius esse solutionem pro illo, quæ potest fieri per alium, nihil sciente debitore, ut si quis amicus pro me nihil sciente, solvat centum aureos, quos ego meo creditori debeo, satisfactus erit creditor, nec ego aliquid debebo.

Cujus rei ulterior ratio est, quia ad has, vel similes solutiones semper adest intentio implicita dicta n. 10. quæ satis in hujusmodi solutionibus est.

15. Hanc secundam sententiam probabilissimam puto, tamen usus fidelium merito semper curat, intendere expresse indulgentias sibi acquirere: tum quia intuitus absque datione est, tum quia non est certum, licet sit verosimile, ut loquitur *Delugo citatus*, Pontificem ita se habere in omnibus indulgentiis concessendis, sicuti se habet in casibus modo n. 3. dictis. Et cum requisita ad indulgentias acquirendas, sunt, ut plurimum, varia, & sub variis conditionibus ponenda, ut hæc apponantur, debent fieri, & consequenter requiruntur semper adit acquiritur intentio.

16. Illud (ne erres) adverte. Nam indulgentiam lucrari volens quis pro defuncto, vel sua opera applicat pro ejusdem Defuncti satisfactione, debet habere commissario intentionem determinatam lucrandi, & latius sciendi pro eo. Ratio est, quia adest quidem illa intentio implicita lucrandi sibi per suum bonum opus, quantum potest, non autem adest lucrandi pro alio, & ut docet item *Delugo, ibidem loc. cit. num. 74. c. disputat. num. 28.*

CLAVSVLA. XII.

Item summentibus bullam conceditur, vota opuscula, alia marina, Castitatis, & religionis exceptis, in aliquo subsidium hujus expeditionis per eundem commissarium commutari.

CAPVT XIII.

De septimo Bullæ Privilegio, hoc est, de commutatione Votorum

Non loquimur hic, an potestatem habeat commissarius Cruciatæ commutandi vota fidelium, sed de ea quam habet commissarius electus à penitente lucrante bullam. De Commissarii enim potestate non est hic agendi locus.